

Légy a mi érző, meleg bőrünk!

Hat kisebb tétel

1. Egyedül ülök a szobában, a régi ágyon, amelynek a közepén egy nagy horpadás van: nagyapám fenekének a helye. Kicsit elmosolyodok, pedig ez nem vicc, végigsimítom a barnás szövetet, hosszú évek alatt mentek így tönkre a rugók. Szeretek rázuhanni erre az ágyra, harminc éve ott ugráltunk, ahol most a horpadás van, csak akkor még másmilyen volt a huzat színe, valamilyen furcsa rózsaszínre emlékszem. Nagyanyám kiment krumpolis pogácsáért, én ha egyedül maradok, mindig az egykori templomukról készült régi festményt nézem, egyszerűen nem tudom levenni róla a szemem. Az ember a csúf, torz dolgokra vagy rá sem tekint, csak elfordítja a fejét, vagy szemérmetlenül, a döbbenet és az empátia együttes érzésével bámulja a rútság lenyomatait. Ahogy a púpos ember püpját, úgy nézem én ezt a képet hosszú évek óta. Szép ez a templom, kívül is, belül is, még a kép is szép, a festője egykor biztosan megkapó csendéleteket és tájképeket festett a falusiak megrendelésére, de a perspektíváról fogalma sem volt: itt minden összevissza áll, csak a felhők mutatnak valamiféle rendet. Amikor az épület kétszáz éves volt, a lelkipásztor, Szabó Imre bácsi elkérte nagyapáméktól a festményt, csodálkozva néztem a sárbogárdi református templom rögtönzött kiállításának egyetlen nagy olajfestményét.
2. Apai nagyapám alig volt fiatalabb József Attilánál, egy évben született Radnóttal, de ő átélte, túlélte a XX. századot. Szinte minden hidegen hagyta, ami a század vívmánya volt. Az első ügyvédi táskairógépe végigkísérte az életét. A motorizáció sem érdekelte, vezetni sosem tanult meg, a szőlőbe is mindig biciklivel mentünk ki. Amikor már nem tudott jól tekerni, buszra váltottunk. Ültünk a sárga busz világosbarna műbőr ülésain a megtöltendő fonott demizsonnal és az elemózsiával. *Az Úristen minket nagyon szeret. Minket mindennap látogat. Nebéz, kegyetlen-nebéz a lába.* Nagyapámnak nehezzé vált a lába, nem ment többet sem a prэшázba, sem a templomba, nagyanyám egyedül hajtott a sárga Csepelen. Végül teljesen egyedül maradt, egyedül az Istennel.
3. A minap Béla atya arról prédikált, hogy gondoljunk végig, kik azok, akik az Istenhez vezettek bennünket. Mondjunk hálát azokért, akik megmutatták a Krisztushoz vezető utat, akik megértették velünk a hit és a tudás, a hit és a tapasztalat közti különbséget. Akik a hitet tudássá tették bennünk – teszem hozzá már én, a feleségemre gondolva, aki beteljesítette azt a munkát, amit a két nagyanyám kezdett el, s amihez néhány költő adta a segítséget: József Attila, Ady és Pilinszky. Aztán Nagy Gáspár és Kalász Márton.
4. A nagycsaládi összejövetelek emlékéit idéző ebédeken az asztalfőn ülő nagyanyám rendszerint egyedül imádkozik, miközben a gyerekek már a levest szüröcsölik. Ha

a keresztpám is ott van, akkor ő is imádkozik, vagy csak az áment mondja – nagyanyámé az imamondás joga. A nagylányom a közös étkezések előtt mostanában szintén elmond egy imát. Halkan, egyedül. Senki nem kérte tőle, nem erőltette rá. Úgy látszik, mégis van esélye annak, hogy egyszer rendbe jönnek a dolgok, hogy mégiscsak helyre áll a természetes isteni rend. Csak kimaradt pár nemzedék és pár évtized. A gyerekeink mentik meg a lelkünket.

5. *Isten! / Kiáltunk hozzád: / Légy a mi érző, meleg bőrünk, / Mert megnyúztak bennünket, / A fájdalomtól már semmit se látunk / És hiába, hiába tapogatózunk, / Nem érezzük meg a dolgokat, / Csak azt, hogy irtózatosan fájnak.*
6. Hajnalban a nyomdában voltam, az új könyvünk borítónyomását ellenőriztem, vasárnap is dolgoznak, dolgozunk. Aztán ötvenpercnyi autózás, rádiózás. A szokásosnál kicsit messzebb álltam meg a templomtól, a gesztenyefák hűvösében. Kicsi, egyszerű templom ez, még száz ember sem fér el benne, olyan, mint egy falat kenyér. Ma úrvacsoraosztás van, csodálatos dolog ez az úrvacsora, majdnem olyan szép, mint az áldozás: néha sóvárogva nézem a feleségemet, amikor elolvad a szájában az ostya – Krisztus teste. A folytonosság, az ősiség, a meg nem szakított hagyomány ragad magával, az a csoda, ahogy az emberek hétről hétre sorba állnak a pap előtt. De hát Krisztus mindenütt ott van – veti közbe nagyanyám –, *ebben* a falat kenyérben is. A borban is, amelyet az öcsém készített, amit az úrvacsorán kortyolgatunk. Gyönyörű ez az út, a virágzó gesztenyefákkal, az illatuk keveredik az orromban még meglevő nyomdafesték szagával. Pikáns keverék. Eszembe jut József Attila önéletrajzának utolsó két sora: *Értek a sajtó nyomdatechnikájához, tudok szabatosan fogalmazni. Becsületesen tartom magam, azt hiszem, hogy fölfogásom gyors és hogy munkában szívós vagyok.* Istenem, milyen szerencsés volt. Mégiscsak szerencsés volt. ☒